

**Høringsnotat  
om  
Forslag til lov om forberedende grunduddannelse**

**1. Indledning**

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. februar 2018 til den 21. februar 2018 været i høring hos 172 eksterne høringsparter. Lovforslagsudkastet er også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 69 høringssvar, hvoraf 56 indeholder bemærkninger. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt. .Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) har afgivet revideret høringssvar (dog alene af betydning for følgeforslaget). Danske Handicaporganisationer (DH) har afgivet supplerende høringssvar af betydning for nærværende lovforslag.

Det bemærkes, at dette høringsnotat alene behandler de bemærkninger, som vedrører forslaget til lov om forberedende grunduddannelse.. Det bemærkes endvidere, at der alene er redegjort for de væsentligste elementer i høringssvarene.

**2. Sammenfatning af ændringer i lovforslaget i forhold til høringsudkastet**

De modtagne høringssvar har givet anledning til følgende præciseringer i lovforslaget:

- I de almindelige bemærkninger, at Undervisningsministeriet anbefaler anvendelse af den nationale ordblindetest, Ordblindetesten.
- I § 9 stk. 3, tilføjes ”psykisk sårbarhed”.
- I bemærkningerne til § 10 udgår ”afklaringsniveau”.
- I bemærkningerne til § 11 indsættes en tilføjelse vedr. fortsættelse på basisniveau ud over 20 uger.
- I bemærkningerne til § 14 indsættes tilføjelse vedr. slutmål for produktionsgrunduddannelse.
- I § 17 slettes referencen til § 15, stk. 2.
- I bemærkningerne til § 17 indsættes tilføjelse vedr. skoleundervisning i erhvervsgrunduddannelse.
- I § 17, stk. 3, udgår ”midlertidig ansættelse”.
- I § 18 tilføjes krav til, at virksomheden er bekendt med muligheden for at oprette en uddannelsesaftale i henhold til lov om erhvervsuddannelser.
- I § 18 etableres mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan overlade opgaven med at tilvejebringe virksomhedspraktik til institutionen på baggrund af en samarbejdsaftale.
- I § 18, stk. 5, indsættes tilføjelse vedr. praktikaftalers relation til kollektive overenskomster.
- I bemærkningerne til § 18 indsættes tilføjelse om, at det praktikpladsopsøgende arbejde skal koordineres i samarbejde med jobcentre og institutioner.
- I § 21 indsættes tilføjelse vedr. elevens medvirken i udarbejdelse af uddannelsesplanen.
- I bemærkningerne til § 24, stk. 4, indsættes tilføjelse om, at støttebehov inkluderer dansk som andetsprog for elever med behov derfor.
- I § 29, stk. 1, tilføjes ”arbejdsmarkedsuddannelser”.
- I bemærkningerne til § 29 indsættes tilføjelse vedr. højskoleforløbs anvendelse i kombinationsforløb.
- Bemærkningerne til § 29 justeres således, at primært erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser fremhæves i relation til kombinationsforløb.
- I § 33, stk. 4, tilføjes bemyndigelse til at fastsætte regler om støttetimer til elever med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

- I § 36, stk. 3, tilføjes ”fagprøve”.
- I bemærkningerne til § 38 indsættes tilføjelse vedr. vejledningsopgaven i forberedende grunduddannelse.
- I bemærkningerne til § 40 stk. 2, indsættes tilføjelse om, at trivselspolitikken understøtter undervisningsmiljøet.
- I bemærkningerne til § 40, stk. 2, indsættes tilføjelse vedr. private genstande, der kan tilbageholdes, samt elevers frivillige medvirken i test for rusmidler.
- Ændring af § 41, stk. 2, hvor ”lokalsamfundets folkeoplysende skoler” tilføjes.

Der er herudover foretaget ændringer af redaktionel og lovteknisk karakter.

### 3. Generelle bemærkninger

AOF Danmark giver udtryk for, at man respekterer den politiske aftale om oprettelse af FGU, men udtrykker samtidig bekymring for de unge, som ikke passer ind i skabelonen, og som har behov for et mindre undervisningsmiljø.

BUPL finder lovudkastet interessant og lovende og finder, at målgruppen af unge, der har svært ved at komme ind eller i gang med en ungdomsuddannelse tages alvorligt. BUPL mener, at lovgivningen rammer mange af de pædagogiske perspektiver, som er utrolig vigtige for den målgruppe, som FGUn primært retter sig imod.

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) finder lovforslaget – og aftalen om FGU – positiv. Den rummer mange gode muligheder for at gøre arbejdet med de svage unges uddannelse mere målrettet.

Daghøjskoleforeningen er generelt positiv over for FGU-tilbuddet, som forventes at udgøre et realistisk trin på den videre vej for mange af de daghøjskole-deltagere, der har store barrierer i forhold til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Det gælder bl.a. unge med psykiske funktionsnedsættelser, misbrug mv., som med FGU får en ny mulighed for at gennemføre reelt og formelt kompetencegivende uddannelse på deltid.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) finder det vigtigt, at der i det påtænkte evaluerings- og følgeforskningsprogram afsættes tilstrækkelige ressourcer til, at evalueringen kan belyse både den samlede virkning af lovkomplekset samt virkninger af de enkelte lovændringer. Det findes endvidere vigtigt, at evaluerings- og følgeforskningsprogrammet ligeledes belyser selve implementeringsprocessen i kommuner og på FGU-institutioner, herunder i forhold til vejledning af elever samt hvordan fleksibiliteten i de tre uddannelsesspor realiseres. Der opfordres til, at evaluerings- og følgeforskningsprogrammet igangsættes, inden de nye indsatser påbegyndes med henblik på at sikre *baseline* målinger.

Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) udtrykker opbakning til at etablere en forberedende grunduddannelse (FGU) til unge under 25 år, som af den kommunale ungeindsats er vurderet til at være i målgruppen for uddannelsen.

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), Dansk Oplysnings Forbund (DOF) og Folkehøjskolernes Forning i Danmark (FFD) støtter samlet set lovforslagene vedr. FGU og er især glade for, at der tages udgangspunkt i den enkelte unges situation, for den store fleksibilitet i uddannelsen, for at der skabes en samlet kommunal indgang, for etablering af et kædeansvar, for kontaktpersonen og for ambitionen om en ensartet finansiering.

Dansk Socialrådgiverforening (DS) anerkender lovens intentioner om udstrakt fleksibilitet i forhold til den enkelte unge, idet man bemærker, at der procesmæssigt er fokus på udvikling- og forsøgsvirksom-

hed. Det findes positivt, at der er taget højde for mulighed for dispensation, forlængelse, nedsat tid og andre dokumenterede hensyn. Der rejses dog spørgsmål om, hvorvidt der er tilstrækkelig fleksibilitet i forløbet, især når den samlede FGU maksimalt er 2 år.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne (DEG-B) og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne (DEG-L) er overordnet positive over for lovudkastet og ser frem til at følge udviklingen på tæt hold.

Danske Gymnasier opfordrer til, at optagelsesbetingelserne for de gymnasiale uddannelser præciseres, herunder om lovforslaget vil få betydning for optagelsesbekendtgørelsen.

Danske Handikaporganisationer (DH) er overordnet set positiv over for den nye forberedende grunduddannelse (FGU). Der vil uden tvivl være en gruppe unge mennesker med handicap, der i dag ikke får en ungdomsuddannelse, som vil kunne profitere af et kommende FGU-tilbud. Det findes afgørende, at FGU bliver et uddannelsesstilbud, der er gearret til at kunne inkludere denne gruppe af meget forskellige unge med handicap. DH finder overordnet, at der i udkastet til lov om FGU netop er forsøgt at tage højde for disse forhold.

Danske Professionshøjskoler anerkender den vægtning af kompetenceudvikling og understøttelse af både de nye FGU-lærere og -ledere, der er anlagt i både lovforslagets bemærkninger og den bagvedliggende aftaletekst og er positive over, at der er stor opmærksomhed på vigtigheden af, at underviserne understøttes gennem denne overgangsproces, så de selv og målgruppen får et optimalt udbytte af det nye samarbejde.

Danske Regioner ser frem til et konstruktivt samarbejde med de nye FGU-institutioner. For regionerne er det en central målsætning, at flere gennemfører en ungdomsuddannelse og i særlig grad en erhvervsuddannelse. Det kan den nye FGU-bidrage til.

DSB konstaterer, at almen voksenundervisning (AVU), forberedende voksenundervisning (FVU), ordblindeundervisning for voksne (OBU), og erhvervsgrunduddannelsen (EGU) vil ophøre pr. 31. juli 2019. Det anbefales, at der i det fremadrettede arbejde sikres, at der vil eksistere sammenlignelige forløb, som ikke yderligere vil belaste DSB økonomisk, når sådanne uddannelsesbehov opstår blandt DSB's ansatte, og at dette ikke vil begrænse udbud af arbejdsmarkedsuddannelser.

FORA er generelt positiv over for FGU-tilbuddet, som forventes at udgøre et realistisk trin på den videre vej for mange af de daghøjskoledeltagere, der har store barrierer i forhold til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) er generelt positiv i forhold til de fremlagte lovforslag og aftalen om FGU. Det er vurderingen, at det fremlagte rummer en række muligheder, der kan styrke og målrette arbejdet med at sikre, at flest mulige unge gennemfører en uddannelse eller opnår varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Foreningen Ligeværd finder, at alle lovudkastene rummer gode intentioner om at løfte en væsentlig uddannelsesopgave for en gruppe unge, som hidtil ikke er hjulpet tilstrækkeligt godt videre i uddannelse eller i beskæftigelse. Det ses derfor med stor tilfredshed på den brede politiske opbakning til denne vigtige samfundsmæssige opgave, som alle lovudkast er udtryk for.

Frie Skolers Lærereforening bakker op om den grundlæggende hensigt, og at der tages udgangspunkt i den enkelte unges behov, herunder også at den unge tildeles én kontaktperson. Det findes afgørende for at fastholde intentionen om at have den unges behov i centrum.

Handelsskolernes Lærerforening tilslutter sig Uddannelsesforbundets høringssvar.

Hovedstadens Ordblindeskoles (HO) finder det positivt, at ordblinde elever har fået en så stor bevågenhed, som det er tilfældet i den nye FGU-lov, og udtrykker glæde og tilfredshed over, at ordblindhed og kompensation herfor omsider får den pædagogiske opmærksomhed, som den relativt store gruppe af ordblinde børn, unge og voksne fortjener.

Kommunernes Landsforening (KL) udtrykker tilfredshed med, at såvel den politiske aftale som de foreliggende lovudkast bygger på en forudsætning om frihed for den enkelte kommune til at beslutte, hvordan den kommunale ungeindsats skal organiseres. Det anføres dog samtidig, at denne tilrettelæggelse af kommunernes ungeindsats bør bygge på et klart lovgrundlag. Det findes afgørende, at kommunens ansvar for målgruppen og kommunens medfinansiering på 65 pct. af udgifterne til FGU og forsørgelse afspejles i stor indflydelse på uddannelsens kvalitet og varighed. Det findes positivt, at Kriminalforsorgen kan udbyde og finansiere FGU-uddannelse.

Produktionsskoleforeningen (med tiltrædelse af Forstanderkredsen) finder overordnet, at lovforslaget generelt afspejler Aftale om bedre veje til uddannelse og job på en for det meste dækkende måde. Det anføres dog, at aftalen på visse punkter er problematisk og kalder på alternativer.

Rådet for Etniske Minoriteter støtter op om lovforslaget, da det vil være til gavn for etniske minoritetsunge, der halter bagud i uddannelsessystemet.

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) giver sin generelle opbakning til de fire lovforslag, der tilsammen med har til formål at gennemføre de dele af Aftale om bedre veje til uddannelse og job, hvor lovgivning vurderes at være nødvendig for at etablere den nye forberedende grunduddannelse. Samtidig kvitteres for, at rådet i de tilsendte lovforslag er blevet tillagt yderligere centrale opgaver. Der lægges endelig vægt på anerkendelsen af, at implementeringsopgaven bliver af omfattende karakter, og at der i den forbindelse skal sikres de fornødne ressourcer til implementering af de aftalte elementer fra aftalen med henblik på at sikre, at de nye institutioner kan løfte deres meget vigtige opgave.

Skole og Forældre foreslår, at det overvejes, om fx ungdomsskolerne kan varetage FGU i de kommuner, hvor eleverne kan få svært ved at komme frem til et FGU-center på grund af geografi eller transportmuligheder.

SMVdanmark er generelt positive over for FGU og mener, at lovforslaget overordnet følger *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*.

UU DANMARK ser med forventning frem til indførelsen af den Forberedende Grunduddannelse, som ses som et godt alternativ til de tidligere forskellige tilbud til unge, der ikke har forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en egentlig ungdomsuddannelse.

Uddannelseslederne er generelt positiv overfor forslagene, som på de fleste områder findes at være i tråd med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*.

Lederne hilser forslaget til forberedende grunduddannelse og nye institutioner velkommen. Det findes dog problematisk, at der er behov for så høj grad af detailstyring, og der opfordres til en afbureaukratisering af lovkomplekset.

Endelig beklager en række høringsparter den korte høringsfrist og forbeholder sig mulighed for at komme med yderligere synspunkter i den videre proces.

Herudover bemærker en række høringsparter, at det generelt er vanskeligt at vurdere økonomien på det foreliggende grundlag. Der gøres opmærksom på kompleksiteten i økonomien, og der rejses bl.a. spørgsmål om taxametertilskud under kombinationsforløb, erhvervstræning og virksomhedspraktik samt i relation til økonomien hos de skoler, der skal sammenlægges.

*Undervisningsministeriets bemærkninger:*

*Undervisningsministeriet noterer sig den altovervejende positive modtagelse af lovforslaget.*

*For så vidt angår bemærkningerne om den generelle økonomi er de økonomiske konsekvenser af den politiske aftale ved at blive konsolideret. De kommunale udgifter vil blive drøftet med KL.*

#### **4. Bemærkninger til enkeltelementer til udkastet til lovforslag**

##### **4.1. Uddannelsens formål**

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Industri (DI), Gymnasieskolernes Lærerforening finder ikke, at lovforslagets angivelse af, at det er et primært mål for FGU at lede eleven videre til gennemførelse af en ungdomsuddannelse, og at beskæftigelse således er sekundært formål, afspejler den politiske aftale. Det anføres bl.a., at man er enig i behovet for, at flere unge får kompetencer, der gør dem i stand til at blive aktive, selvforsørgende samfundsborgere, men det findes for ensidigt at fokusere på uddannelse som den primære vej hertil, i særdeleshed for den gruppe unge, som er FGU-målgruppen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at vægtningen i formålet mellem uddannelse og beskæftigelse er i overensstemmelse med den politiske aftale s. 5, "FGU skal hovedsageligt forberede de unge til en erhvervsuddannelse, men skal også give mulighed for undervisning, der kan kvalificere til optagelse på hf og andre gymnasiale uddannelser. Samtidig skal uddannelsen give mulighed for, at en mindre gruppe unge får et kvalificeret fundament for – med et kompetencebevis i hånden – at opnå beskæftigelse på et ufaglært arbejdsmarked".*

LO, Produktionsskoleforeningen, DEG-L, FTE, Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social-og sundhedsskoler, SMVdanmark, Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening og Uddannelsesforbundet finder, at EUX bør fremhæves specifikt som en del af lovens angivne formål.

*Undervisningsministeriet bemærker, at EUX er en del af lov om erhvervsuddannelser og dermed allerede er en del af § 2, stk. 1.*

KL og Københavns Kommune finder, at sammenhængen mellem FGU-loven og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats bør fremgå tydeligt for at understøtte arbejdet i den sammenhængende ungeindsats. Bl.a. bør det fremgå hvilke FGU-spor, der er erhvervskompetencegivende set i forhold til LAB-loven.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er udenfor Undervisningsministeriets ressortområde at forholde sig til erhvervs-kompetence set i forhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.*

Produktionsskoleforeningen finder, at der i formålsparagraffen mangler et internationalt perspektiv, både hvad angår fremme af international forståelse og viden om internationale forhold mhp. arbejde og uddannelse i udlandet.

*Undervisningsministeriet bemærker, at et internationalt perspektiv ikke er en del af den politiske aftale.*

Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) finder det uhensigtsmæssigt, at § 2 har en anden vægtning end § 1, idet § 2 lægger særlig vægt på at kvalificere eleven til en særlig type ungdomsuddannelse; her optagelse på en erhvervsuddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at forberedende grunduddannelse hovedsageligt skal forberede de unge til en erhvervsuddannelse ifølge den politiske aftale.*

DCUM foreslår, at "læringsmiljø" erstattes af "undervisningsmiljø", hvilket begrundes med, at undervisningsmiljø er det overordnede begreb i forhold til det samlede undervisningsfællesskab, som skal virkeliggøres i loven. Det findes endvidere ikke af formålsbestemmelserne at fremgå i tilstrækkelig grad, at elevernes trivsel er forudsætningen for at styrke elevernes faglige, personlige og sociale udvikling.

*Undervisningsministeriet bemærker, at "læringsmiljø" fastholdes. Det er ikke alle steder i forberedende grunduddannelse, der foregår undervisning, selvom der er målrettede læringsaktiviteter. Fx i praktik og erhvervstræning er der et læringsmiljø uden et undervisningsmiljø.*

#### **4.2. Optagelse, uddannelsesstart og uddannelsesetid**

REU, DA, DI, DEG-B, DEG-L, Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social-og sundhedsskoler og GL finder ikke, at der med FGU bør indføres en yderligere spredning af opgaven med at opkvalificere potentielle erhvervsuddannelseselever til at kunne opfylde enten adgangskrav eller overgangskrav til en erhvervsuddannelse. Konsekvensen vil være et uoverskueligt og usammenhængende udbudsbillede af disse aktiviteter, hvilket ikke er til gavn for de potentielle elever og tilgangen til erhvervsuddannelserne. Der er efter høringsparternes opfattelse behov for, at flere både unge og voksne vælger en erhvervsuddannelse, og derfor skal der være en klar og ligetil vej til at kunne starte på en erhvervsuddannelse. Der opfordres til at udviklingen på området følges tæt med henblik på en evt. revurdering af området især fsva. de elever, der udelukkende har behov for begrænset opkvalificering for at opfylde enten adgangskrav eller overgangskrav.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det følger af den politiske aftale, at forberedende grunduddannelse skal give mulighed for, at unge kan modtage forberedende undervisning i fag, der er nødvendige for at imødekomme adgangs- og overgangskrav på erhvervsuddannelser, idet nogle unge kan have behov for at løfte sig flere niveauer og dermed kan have svært ved at nå det på GF2.*

REU, DA, DI finder ikke, at lovforslaget bør give indtryk af, at de forskellige undervisningsniveauer er tilrettelagt og vil blive indholdsdækket med udgangspunkt i en målsætning om at opfylde niveau-beskrivelserne i den nationale kvalifikationsramme (NQF). Det findes afgørende, at uddannelsers indhold og struktur i stedet tilrettelægges med udgangspunkt i aftagernes behov (det være sig arbejdsmarkedet eller videre uddannelse).

*Forberedende grunduddannelses indhold og struktur er bygget op med udgangspunkt i målgruppens behov og med henblik på, at de unge kan opnå de faglige, personlige og sociale færdigheder, der skal til for, at den enkelte unge i overensstemmelse med deres uddannelsesplan vil fortsætte i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Uddannelsesniveauerne vil desuden blive knyttet til kvalifikationsrammens niveaubeskrivelser. Undervisningsministeriet bemærker, at den nationale kvalifikationsramme med viden-, færdighed- og kompetencemål er med til at fokusere på det praksisrettede og tydeliggøre uddannelsens slutmål på anerkendte niveauer. Indplacering af uddannelsesniveauerne i kvalifikationsrammen sikrer en bred anerkendelse af de opnåede kompetencer.*

LO, FTE, UU DANMARK og Uddannelsesforbundet finder, at det vedrørende uddannelsens længde af bemærkningerne til loven skal fremgå, at EGU skal tilrettelægges således, at denne varer mindst 18 måneder, således at de færdige EGU'ere er berettiget til optagelse i A-kasse med dimittendrettigheder.

*Undervisningsministeriet bemærker, at erhvervsgrunduddannelse ikke tilrettelægges med henblik på, at de unge skal opnå dimittendrettigheder, men med henblik på at de unge skal opnå det afsluttende kompetenceniveau. De unge skal ikke nødvendigvis begynde på niveau 1, hvis de har kompetencer til at begynde på et højere niveau, og det er derfor ikke sikkert, at alle egu-elever har behov for et uddannelsesforløb med fuld varighed og dermed får et forløb på mindst 18 måneder.*

KL, Københavns Kommune og Danske Regioner finder, at der også bør være løbende optag på selve undervisningsniveauerne, så den unge kun skal have undervisning på basisniveau, når elevens forudsætninger tilsiger det.

*Undervisningsministeriet bemærker, at intentionen i den politiske aftale er at sikre stabile holddannelser og forløb på undervisningsniveauerne.*

KL, Københavns Kommune og UU DANMARK finder, at der bør være mulighed for et længere afsøgningsforløb, hvis kommunen vurderer behov for det.

*Undervisningsministeriet bemærker, at afsøgningsforløb er op til to uger i henhold til den politiske aftale s. 7, 3. afsnit. Afsøgningsforløb er tænkt som et supplement til kommunens målgruppevurdering, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om en kommunal ungeindsats for unge under 25 år § 2 k, stk. 5. Der er intet til hinder for, at kommunen tilrettelægger sit eget afsøgningsforløb.*

KL og Københavns Kommune finder, at det bør fremgå tydeligere, hvilke muligheder der er for forlængelse, pause og nedsat tid i uddannelsen. KL foreslår i den forbindelse, at psykisk sårbare unge skal have mulighed for at deltage i uddannelsen på nedsat tid, hvis kommunen vurderer behov for det.

Ledersamrådet for STU/VSU rejser spørgsmål om forsørgelsesgrundlag for elever med nedsat timetal.

*Undervisningsministeriet bemærker, at mulighederne for nedsat tid er udfoldet i bemærkningerne til § 8 og § 9 samt i det samtidigt fremsatte forslag til lov om institutioner for forberedende grunduddannelse § 26, stk. 5. "Psykisk sårbarhed" tilføjes til § 9 stk. 3.*

Københavns Kommune efterlyser en præcisering af, hvordan en ung, der har behov for undervisning i grundlæggende kompetencer i dansk og matematik i mere end 20 uger, håndteres i uddannelsen, eller om den unge ikke er en del af målgruppen for FGU.

*Undervisningsministeriet bemærker, at følgende præciseres i bemærkningerne til § 11: "Unge, der målgruppevurderes til forberedende grunduddannelse, skal kunne profitere af forløbet. Uddannelsesplanen fastlægger mål og varighed for elevens forløb. Udgangspunktet er her, at der forventes en progression på et niveau i løbet af 20 uger. Hvis den unges forudsætninger ikke gør det muligt at flytte til undervisningsniveau 1 i løbet af 20 uger, kan den unge fortsætte på basisniveauet."*

Københavns Kommune opfordrer til, at det tydeligt fremgår af loven, på hvilke præmisser og i hvilket omfang en kommune er forpligtet til at modtage elever uden for sit dækningsområde.

*Undervisningsministeriet bemærker, at institutionen for forberedende grunduddannelse er forpligtet til at optage elever inden for sit dækningsområde og kan optage elever fra andre dækningsområder.*

Produktionsskoleforeningen finder, at FGU bør være en mulighed også for den unge, der har en ungdomsuddannelse, men som har brug for faglig opkvalificering, og for den unge, der er i gang med en ungdomsuddannelse eller er i deltidsbeskæftigelse, men som har brug for opkvalificering inden for specifikke fag.

*Undervisningsministeriet bemærker, at målgruppen for forberedende grunduddannelse er unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse ifølge den politiske aftale s. 5.*

Produktionsskoleforeningen foreslår, at det i bemærkningerne tydeliggøres, at der på PGU-sporet ikke arbejdes ud fra skoleår eller faste moduler. Endvidere forudsættes, at et skoleår på FGU ikke er begrænset til 40 ugers undervisning med 12 ugers ferie. Således skal det konkret være muligt for institutionen at hjemtage taxameter for en elev udover de 40 uger, hvad enten det er til ordinær FGU-undervisning i 48 uger eller en del af ugerne er aktivitetstilbud i sommerferien.

*Undervisningsministeriet bemærker, at undervisningen ikke er fastlagt i moduler, men arbejder med progression på forskellige niveauer. Når en elev har opnået et niveau, arbejdes der videre med det næste niveau uafhængigt af årshjulet. Tælleprincipperne og taxameteret fastlægges i finansloven.*

Danske HF & VUC og VUC Bestyrelsesforeningen anbefaler, at der i læreplansarbejdet og implementeringen af den almene grunduddannelse er fokus på at sikre kvalificeringsmuligheden til optagelse på den toårige uddannelse til hf-eksamen, herunder at det overvejes, hvordan eleverne kan introduceres til hf-uddannelsen og dens almindelige og studieforberedende formål.

*Undervisningsministeriet bemærker, at forberedende grunduddannelse ifølge den politiske aftale skal kunne give adgang til hf, og at dette indgår i læreplansarbejdet.*

Danske HF & VUC og VUC Bestyrelsesforeningen anbefaler, at der bliver mulighed for, at FGU-institutionen kan samarbejde med det lokale VUC således, at eleverne kan følge disse nødvendige adgangsfag på VUC sammen med VUC's øvrige voksne kursister.

*Undervisningsministeriet bemærker, at dette ikke er en mulighed ifølge den politiske aftale.*

FTF og Uddannelsesforbundet finder at unge, der er målgruppevurderet til EGU, bør kunne starte direkte i virksomhedspraktik og have mulighed for at starte på nedsat tid i en kortere periode. Det anføres bl.a., at mange, der målgruppevurderes til EGU, har brug for den umiddelbare anerkendelse og motivation, der kan opnås via praktisk opgaveløsning og kollegaskab på en virksomhed.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af § 7, stk. 2, at uddannelsesstart på undervisningsniveauer finder sted to gange årligt, medmindre individuelle hensyn tilsiger optagelse på et andet tidspunkt. Af bemærkningerne til § 7 fremgår det, at et individuelt hensyn også er, når eleven har opnået en praktikaftale.*

UU DANMARK finder, at varigheden af FGU på 2 år er en væsentlig forringelse ift. gældende lov, hvilket vækker bekymring ift. arbejdet med specifikke målgrupper med komplekse barrierer.

*Undervisningsministeriet bemærker, at den gennemsnitlige varighed på de tilbud, der overgår til forberedende grunduddannelse, er 18 måneder.*

DFS og AOF Danmark finder, at personer over 25 år hører hjemme i voksenuddannelsessystemet.

*Undervisningsministeriet bemærker, at § 5 i overensstemmelse med den politiske aftale giver mulighed for optag af personer over 25 år, hvis bopælskommunen vurderer, at forberedende grunduddannelse vil være det mest virksomme tilbud, og den pågældende er indforstået hermed. Af bemærkningerne fremgår det, at muligheden er en undtagelse, som forventes benyttet af en begrænset gruppe. Bestemmelsen medfører, at personer op til 30 år fortsat kan optages i erhvervsgrunduddannelsen.*

DS og Foreningen LigeVærd hhv. DH efterlyser afklaring af, om en ung vil kunne komme på FGU, hvis den unge har gennemført en STU hhv. opfordrer til at dette gennemføres med lovforslaget.



*Undervisningsministeriet bemærker, at ønsket om at unge, som har gennemført den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse STU, undtagelsesvist kan gives adgang til forberedende grunduddannelse, er imødekommet i regi af lovforslaget om en kommunal indsat for unge under 25 år..*

Foreningen af Frie Fagskoler finder, at det skal fremgå tydeligere i bemærkningerne, at Frie Fagskoler m.fl. er et tilbud, som også kan anvendes som alternativ, hvis det er i elevens langsigtede interesse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at Frie Fagskoler allerede nævnes som et alternativ i bemærkningerne til § 8.*

FSD opfordrer til, at der udover den samlede ramme for forlængelse også opsættes rammer for, hvor meget det enkelte uddannelsesforløb kan forlænges – eksempelvis 10 % af det igangværende forløb.

*Undervisningsministeriet bemærker, at dette forslag ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale.*

FFD anbefaler, at det kommer til at fremgå af lovforslaget, at skoleforløb på højskole kan vare over 20 uger. Der opfordres endvidere til, at der tages hensyn til den gruppe af elever, der har brug for mere end de tilladte maksimale 26 ugers undervisning, ved at fjerne bestemmelserne om, at Betalingsloven træder i kraft, når et forløb forlænges udover 2 år.

*Undervisningsministeriet bemærker, at erhvervsgrunduddannelse består af 2/3 praktik og 1/3 skoleforløb. Derfor vil et skoleforløb på en højskole yderst sjældent kunne have en varighed på mere end 20 uger.*

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) finder det problematisk, at der sættes begrænsninger for, hvilke geografiske FGU-institutioner den unge kan vælge.

*Undervisningsministeriet bemærker, at institutionen for forberedende grunduddannelse er forpligtet til at optage elever indenfor sit dækningsområde og kan optage elever fra andre dækningsområder. Valget af skole finder sted ved udarbejdelse af uddannelsesplanen, som foretages af den kommunale ungeindsats sammen med den unge.*

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) bemærker, at det i relation til elever på FGU basisniveau, der alene har behov for at opfylde adgangskrav til en erhvervsuddannelse, bør præciseres, at unge uddannelseshjælpsmodtagere i brobygning på en erhvervsskole, der som led i brobygningen skal opkvalificeres i visse fag på 9. klassens niveau, også har ret til at modtage undervisning i FGU-regi under de samme betingelser, der gælder i dag, hvor undervisningen forlægges fra VUC til erhvervsskolen, dvs. at undervisningen af unge i brobygning efter etableringen af FGU kan forlægges fra FGU-institutionen til erhvervsskolen, hvor brobygningen foregår. Det forudsættes dog, at situationen kan rummes inden for lovforslagets § 4, stk. 2. Endvidere bør det overalt i forslaget præciseres, at uddannelseshjælpsmodtagere også omfatter integrationsydelsesmodtagere under 30 år, der ikke er omfattet af integrationsprogrammet.

*Undervisningsministeriet bemærker, at mulighederne fremgår af følgelovforslaget.*

#### **4.3. Uddannelsens struktur, indhold, tilrettelæggelse m.v.**

REU, DA bemærker, at fastlæggelsen af de faglige temaer er et centralt element, da de er retningsgivende for, hvilket arbejdsmarked/uddannelser der lokalt fokuseres på. Det forudsætter derfor, at der i den nedsatte referencegruppe også bør indgå medlemmer fra arbejdsgiverorganisationer, så det sikres, at referencegruppen har det forudsatte fornødne kendskab til arbejdsmarkedet, erhvervsstruktur og beskæftigelsesmuligheder.

*Undervisningsministeriet bemærker, at referencegruppens sammensætning er besluttet ved aftalekredsens tilslutning til kommissoriet for skabelonarbejdsgruppen. Arbejdsmarkedets parter indgår ikke, da det er et undervisningsfagligt arbejde.*

REU, DA bemærker, at der er risiko for, at institutionernes og kommunernes opsøgende arbejde i lokalområdet, herunder kontakt til virksomhederne, bliver uorganiseret og usystematisk, hvilket kan være kontraproduktivt i forhold til det ønskede mål med den opsøgende indsats. Det bemærkes endvidere, at et overdrevet og usystematisk pres på virksomhederne for at etablere praktikpladser i relation til EGU kan sætte oprettelse af EUD-praktik-pladser under pres. Der opfordres til, at der fra centralt hold fastsættes nogle retningslinjer, der sikrer, at kommunalbestyrelserne koordinerer den opsøgende indsats med f.eks. jobcentrene og institutionerne, så virksomhederne har få og brede kontaktoflader til kommunerne.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er præciseret i bemærkningerne, at det praktikpladsopsøgende arbejde skal koordineres i samarbejde med jobcentre og institutioner. Det nuværende aktivitetsniveau for erhvervsgrunduddannelsen forventes fastholdt og forventer dermed ikke at konkurrere med end-praktikpladser.*

REU bemærker, at produktionsgrunduddannelse efter den politiske aftale om bedre veje til uddannelse og job ikke er erhvervskompetencegivende, hvilket bør fremgå eksplicit i bemærkninger til § 14 og 15.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er præciseret i bemærkningerne, at slutmål for produktionsgrunduddannelsen er, at eleven er parat til at indgå på et ufaglært arbejdsmarked, jf. den politiske aftale s. 11. Det er udenfor Undervisningsministeriets ressortområde at forholde sig til erhvervskompetence set i forhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.*

REU, FTF og Uddannelsesforbundet bemærker, at lovudkastet om vejledning omhandler den vejledning, der gives fra den kommunale ungeindsats, men at der står meget lidt om rammerne om den vejledning – som en del af forløbsplanen – der skal gives til eleverne på skolerne. Det foreslås, at lovudkastet anerkender og præciserer FGU-skolernes ansvar i forhold til at give den unge vejledning som en del af forløbsplanen således, at det fremgår at forløbsplanen skal fastlægge behov og forløb for vejledning på skolen samt endvidere specificering af, hvilke vejlederkompetencer der kræves for at overholde og kunne leve op til kravene i forløbsplanen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er præciseret i bemærkningerne, at vejledningsopgaven i forberedende grunduddannelse er meget bred og bl.a. kan bestå i faglig vejledning, opfølgning på progression og forløbsplan, livsvejledning og uddannelsesvejledning. Opgaven kan varetages af mange forskellige faggrupper.*

LO efterlyser en tydeliggørelse af arbejds- og ansvarsfordeling mellem uddannelsesplan og forløbsplan, herunder hvilke krav der er til, at uddannelsesinstitutionen følger op på forløbsplanen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at § 21 placerer ansvaret for forløbsplanen hos institutionen for forberedende grunduddannelse, at § 22 fastlægger indhold i forløbsplanen, og at § 23 fastlægger opfølgning på forløbsplanen. Af det samtidigt fremsatte forslag til lov om kommunal ungeindsats for unge under 25 år § 2 j, stk. 5, fremgår, at kommunalbestyrelsen har ansvar for udarbejdelse af uddannelsesplanen i samarbejde med den unge. Af samme lovforslags § 2 ff fremgår, hvad uddannelsesplanen skal indeholde.*

LO finder henvisningen i § 17 til § 15, stk. 2, uhensigtsmæssig, da den dels kan betyde en uheldig begrænsning af praktikmuligheder, del lægge unødigt op til pres på at etablere fællesundervisning mellem produktionsgrunduddannelse og egu.

*Undervisningsministeriet bemærker, at referencen i § 17 til § 15, stk. 2, er slettet. I bemærkningerne til § 15, stk. 2, er det angivet, at bestyrelsens fastlæggelse af faglige temaer alene angår produktionsgrunduddannelse.*

KL finder det vigtigt, at fleksibiliteten i den nuværende EGU bevares i overgangen til den nye erhvervsgrunduddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at erhvervsgrunduddannelse fortsat er en individuelt tilrettelagt uddannelse.*

FTF, Uddannelsesforbundet og Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening ønsker en præcisering af forskellen mellem teoretisk undervisning i produktionsgrunduddannelse og skoleundervisning i egu.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det i bemærkningerne til § 17 er præciseret, at skoleundervisning i erhvervsgrunduddannelse både kan indeholde teoretisk undervisning og værkstedsundervisning. Skoleundervisning i erhvervsgrunduddannelse finder sted på en uddannelsesinstitution i modsætning til virksomhedspraktik.*

Produktionsskoleforeningen finder, at dels produktionen som grundlag for faglighed og undervisning, dels det forpligtende arbejdsfællesskab og fremhævelse af integration af fagene arbejdspladslære, samarbejdsplære og erhvervsplære i den teoretiske undervisning bør tydeliggøres.

*Undervisningsministeriet bemærker, at præciseringen af disse elementer vil ske i bekendtgørelsen (§ 10, stk. 6, om bemyndigelse til at fastsætte regler, herunder læreplaner og fagbilag for fagene henholdsvis faglige temaer, om indhold m.v. af forberedende grunduddannelses uddannelsesspor).*

Produktionsskoleforeningen, FTF og Uddannelsesforbundet finder, at den unges afklaringsniveau ikke er et selvstændigt parameter for valg af uddannelsesspor. Alle spor har principielt en kerneopgave ift. at styrke elevernes afklaring mhp. uddannelse og job, og derfor kan der på alle spor være både uafklarede og afklarede elever.

*Undervisningsministeriet bemærker, at betegnelsen "afklaringsniveau" er udgået af bemærkningerne til § 10.*

FTF, Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10. klasseskoler finder, at der bør være en forpligtelse til, at undervisningstilbuddene i de tre linjer omfatter muligheden for dansk som andetsprog til fx sent ankomne unge.

*Undervisningsministeriet bemærker, at der i bemærkningerne til § 24, stk. 4, er tilføjet, at støttebehov også inkluderer dansk som andetsprog for elever med behov derfor.*

FTF, Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening og Uddannelsesforbundet finder, at det bør fremgå, at uddannelsesplanen fastlægges af kommunen sammen med eleven.

*Undervisningsministeriet bemærker, at sætningen i § 21 "På baggrund af elevens uddannelsesplan, som er fastlagt af kommunalbestyrelsen..." er ændret til "På baggrund af elevens uddannelsesplan, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år, ...". Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af det samtidigt fremsatte forslag til lov om kommunal ungeindsats § 2 j, stk. 5, at kommunalbestyrelsens opgaver omfatter "udarbejdelse af uddannelsesplanen i samarbejde med den unge".*

UU DANMARK imødeser en tæt pædagogisk sammenhæng mellem den uddannelsesplan, som ifølge lovforslaget udarbejdes af kommunalbestyrelsen og forløbsplanen udarbejdet af FGU-institutionen sammen med den unge, ligesom der efterlyses en præcisering af ansvaret for kvalitetssikring af både uddannelsesplanen samt især forløbsplanen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af § 23, at: "Følger en elev ikke forløbsplanen, eller giver andre grunde anledning dertil, skal institutionen tage initiativ til, at planen tilpasses med henblik på, at eleven kan opnå målene i*

*uddannelsesplanen hurtigst muligt. Institutionen inddrager kommunalbestyrelsen, i det omfang dette følger af lov om kommunal indsats for unge under 25 år". Mulighederne og omfanget fremgår af § 12 c i den gældende vejledningslov, der bliver til lov om kommunal indsats for unge under 25 år.*

UU DANMARK finder det set fra et vejledningsfagligt synspunkt grundlæggende problematisk at integrere den nuværende EGU som det 3. spor i den kommende FGU. Det anføres bl.a., at elever i FGU-målgruppen vil have et urealistisk indtryk af egen formåen på arbejdsmarkedet, at der ses en klar tendens til, at eleverne foretrækker en EGU frem for en erhvervsuddannelse, samt at de pågældende elever ikke kan klare at være en del af et stort ungdomsmiljø på en FGU-skole. Dertil bemærkes, at elever på EGU ikke vil få samme aflønning i skoletiden som eleverne i den FGU-baserede erhvervsuddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at erhvervsgrunduddannelse i det store hele vil blive videreført som en individuelt tilrettelagt uddannelse, hvor den opfølgende vejledningsforpligtelse flyttes fra kommunen til institutionen.*

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening stiller sig tvivlende over for, om man på de to år kan nå niveau 3 i kvalifikationsrammen for livslang læring. Niveau 3 er niveau for trin 1 i de trindelte erhvervsuddannelser og til en række ikke-trindelte erhvervsuddannelser. Pgu-sporets og egu-sporets overligger bør begrænses til opnåelse af niveau 1 og niveau 2.

*Undervisningsministeriet bemærker, at niveauerne for erhvervsgrunduddannelse og produktionsgrunduddannelse svarer til de nuværende niveauer fra egu og kombineret ungdomsuddannelse.*

DFS og DOF finder, at produktionsskolernes stærke udgangspunkt i værkstedsundervisningen bør fremhæves mere kvalificeret i lovteksten, og at der bør være en større fleksibilitet i modulopbygningen af pgu-sporet.

*Undervisningsministeriet bemærker, at undervisningen ikke er fastlagt i moduler, men at der arbejdes med progression på forskellige niveauer. Præciseringen af arbejdsformen i produktionsgrunduddannelse vil ske i bekendtgørelsesform (§ 10, stk. 6, om bemyndigelse til at fastsætte regler, herunder læreplaner og fagbilag for fagene henholdsvis faglige temaer, om indhold m.v. af forberedende grunduddannelses uddannelsesspor).*

FSD er skeptisk i forhold til undervisningens sammensætning og fokus på, at alle dele af undervisningen skal kombinere teori og praksis bl.a. ved anvendelsesorienteret og praksisbaseret undervisning. Det bør i stedet betones, at undervisningen skal målrettes uddannelse og beskæftigelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at betoningen er i overensstemmelse med den politiske aftale.*

Ungdomsskoleforeningen foreslår, at der indtænkes mulighed for at udvikle og udbyde et forberedelsesforløb til FGU'en, fx i de kommunale ungdomsskoler. De kommunale ungdomsskoler ses som op-lagte partnere i forhold til at levere aktiviteter med både fagligt, personligt og socialt indhold i sommerperioden. Det kunne fx være i form af intensive læringsforløb, som ungdomsskolerne har gode erfaringer med, fritidsaktiviteter m.v. Samtidig tilbyder de kommunale ungdomsskoler muligheden for at understøtte arbejdet på FGU-institutionerne, når særlige behov opstår. Det kunne være i form af aktiviteter, der skal fremme det sociale sammenhold på uddannelserne, understøttelse af elevdemokratiet, inddragelse af relevante fritidsaktiviteter, ordblindeundervisning m.v.

*Undervisningsministeriet bemærker, at forslaget ikke er en del af den politiske aftale, men at kommunerne også fremadrettet har mulighed for at tilrettelægge sådanne forløb.*

#### **4.4. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand mv.**

REU, FTF og Uddannelsesforbundet bemærker i relation til § 31 i lovforslaget, hvor det fremgår, at "Institutionen tilbyder ordblindne supplerende undervisning eller anden faglig støtte i fornødent omfang", at bestemmelsen ikke nævner, at den unge ordblind har en ret som handicappet til bredere støtte og til undervisning. REU foreslår, at denne bredere handicapret klargøres og sikres i lovudkastet.

Ledersamrådet for STU/VSU rejser spørgsmål om, hvordan der skabes et undervisnings- og ungdomsmiljø for alle unge med en så mangfoldig målgruppe.

*Undervisningsministeriet bemærker, at såvel elever med ordblindhed som øvrige elever i forberedende grunduddannelse vil møde et inkluderende læringsmiljø, adgang til supplerende undervisning eller anden faglig støtte og tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i bred forstand. Herudover vil elever med ordblindhed også have mulighed for støtte fra Undervisningsministeriets specialpædagogiske støtteordning, idet de i medfør af § 33 efter behov skal have tilbud om støtte.*

REU foreslår, at det i lovudkastet præciseres og sikres, at unge, som kommunalbestyrelsen tilbyder et andet tilbud end FGU'en, fortsat har ret til OBU i regi af VUC eller private udbydere.

*Undervisningsministeriet bemærker, at dette er præciseret i følgelovforslagets § 10, nr. 5.*

REU, FTF, Daghøjskoleforeningen, FORA, Uddannelseslederne og Uddannelsesforbundet bemærker i relation til følgende sætning i lovforslagets bemærkninger; "Det forventes dermed ikke, at der bliver behov for tilbud om specialundervisning og specialpædagogisk støtte i form af støttetimer til elever med psykiske funktionsnedsættelser", at hvis det betyder, at elever med psykiske funktionsnedsættelser ikke har retskrav på støttetimer, er det meget u hensigtsmæssigt. Det foreslås, at sætningen slettes.

*Undervisningsministeriet bemærker, at § 32 omfatter alle elever, hvis behov for særlig hensyntagen eller støtte ikke fuldt ud kan tilgodeses inden for rammerne af det inkluderende læringsmiljø eller supplerende undervisning eller anden faglig støtte. Efter § 32 skal disse elever have tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Bestemmelsen i § 32 omfatter således en bredere målgruppe end § 33, som er afgrænset til elever med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder, og § 32 omfatter en bredere mængde af tilbud end § 33, som alene omfatter de i bestemmelsen hjemlede støtteformer.*

*I medfør af § 33 gives støtte omfattet af Undervisningsministeriets specialpædagogiske støtteordning. Institutionerne kan i medfør af § 40 i institutionslovsforslaget ansøge undervisningsministeren (i praksis Styrelsen for Undervisning og Kvalitet) om særlige tilskud til udgifter hertil. Støtteformerne i § 33 rummer ikke støttetimer, berunder til elever med ordblindhed eller psykiske funktionsnedsættelser, idet der i hele tilrettelæggelsen af FGU-undervisningen forudsættes at være taget højde for de udfordringer, som denne støtteform i andre uddannelsessammenhænge kompenserer for. I forberedende grunduddannelse vil eleverne således møde et inkluderende læringsmiljø, adgang til supplerende undervisning eller anden faglig støtte og tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i bred forstand, som institutionerne har ansvar for, og som er finansieret gennem deres almindelige taxameter.*

*Der er dog tilføjet et stk. 4 til § 33, der bemyndiger undervisningsministeren til at fastsætte regler om nye støtteformer.*

LO finder sammenhængen til øvrige støttebehov uigennemskuelig, og har herunder vanskeligheder ved at se, hvilke rettigheder eleverne har, og hvem der har ansvaret, hvis der konstateres nogle af de nævnte behov.

*Undervisningsministeriet bemærker, at elevernes rettigheder grundlæggende er, at de skal have modt deres eventuelle særlige behov. Før påbegyndelsen af forberedende grunduddannelse er det i forbindelse med målgruppевurderingen kommunalbesty-*

*relsens ansvar at kaste lys over kendte støttebehov, herunder sørge for at den unge ved indikation på ordblindhed tilbydes testning, fx ved Ordblindetesten. Efter optagelsen på institutionen er det institutionens ansvar at imødekomme elevens behov. Sker dette ikke gennem det inkluderende læringsmiljø/ den almindelige undervisningstilrettelæggelse, supplerende undervisning eller anden faglig støtte eller tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i bred forstand, kan institutionen i forhold til elever med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder efter § 40 i institutionslovforslaget søge undervisningsministeren (i praksis Styrelsen for Undervisning og Kvalitet) om særlige tilskud til udgifter til støtte omfattet af lovforslagets § 33.*

LO finder, at den eksisterende mentorordning bør videreføres.

*Undervisningsministeriet bemærker, at den løbende opfølgning, der skal være i forhold til elevens forløbsplan, bør varetages af en gennemgående person på skolen fx i form af en kontaktlærer. Da forløbsplanen omfatter såvel faglig progression som progression i forhold til sociale og personlige kompetencer, vurderes fx kontaktlæreren at kunne udfylde den ønskede rolle.*

Produktionsskoleforeningen, Uddannelseslederne, REU, DFS, DOF og SMVDanmark finder det vigtigt, at der afsættes ressourcer til supplerende undervisning og støtte.

*Undervisningsministeriet bemærker, at taksterne er baseret på de samlede udgifter til de unge i dag. Det vil sige, at midler til fx ordblindeundervisning, FVU og dansk som andetsprog indgår i taksten. Det inkluderende læringsmiljø forventes at give en bedre udnyttelse af disse specialkompetencer, og det forventes på den baggrund af ressourcerne er tilstrækkelige.*

DCUM glæder sig over, at lovforslaget foreslår, at der oprettes et vidensmiljø på nationalt plan - gerne i DCUM regi - der kan yde faglig sparring, tilbyde opkvalificering og opsamle viden om de forskellige indsatser i forhold til at tænke individuelle støttemiljøer og fællesskabsrettede undervisningsmiljøer sammen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at der i forbindelse med bevillinger om specialpædagogisk støtte efter § 33 i forslag til lov om forberedende grunduddannelse, vil være adgang til vejledninger om brugen af den specialpædagogiske støtte. Herudover er der afsat midler til kompetenceudvikling af underviserne på forberedende grunduddannelse, hvor sammenhængen mellem individuelle støttemiljøer og inkluderende undervisningsmiljøer vil kunne være et tema. Ministeriet vil ligeledes sigte mod, at der er kompetencer inden for området blandt de læringskonsulenter, som skal ansættes i forbindelse med implementeringen af forberedende grunduddannelse. Endelig vil det være naturligt at der er fokus på spørgsmålet i forbindelse med den planlagte evaluering af forberedende grunduddannelse.*

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening finder, at ordblindetest kunne være obligatorisk og ikke blot et tilbud.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er obligatorisk for kommuner og institutioner for forberedende grunduddannelse at tilbyde en ordblindetest, når der er mistanke om ordblindhed hos en elev. Det bør dog være frivilligt for eleven, om vedkommende ønsker at blive testet. Generelt bør der endvidere udvises agtpågivenhed, så der ikke sker en overdiagnosticering. Kun over for elever, hvor der er mistanke om, at læse- og skrivevanskelighederne skyldes ordblindhed, bør der anvendes ordblindetest. Hvis mistanken ikke er der – på grund af evt. tidligere indsatser og baggrundsoplysninger – kan det være relevant at teste med andre test og screeningsmaterialer for at vurdere læse- og skrivefærdighederne, herunder f.eks. FVU test.*

DH finder, at elever, som har kognitive udfordringer, bør have mulighed for at få en udredning af deres handicap, fx en neuropsykologisk udredning. Det findes endvidere vigtigt, at det sikres, at de unge ved overgangen til FGU får den rette støtte/hjælpemidler fra begyndelsen, eksempelvis ved at elever kan medbringe hjælpemidler direkte fra grundskolen indtil støttebehovet på FGU er identificeret og hjælpemidler/støtten er på plads.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det inkluderende læringsmiljø, adgang til supplerende undervisning eller anden faglig støtte og tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i bred forstand vil indebære en række krav til institutionernes organisering og samarbejdsformer, adgang til ressourcepersoner og den nærmere tilrettelæggelse af undervisningen samt mulighed for deltagelse og evaluering på flere måder. Derudover vil institutionen i forhold til elever med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder kunne få vejledning om handicap hos Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. I forhold til specialiserede områder som synsområdet vil institutionen gennem imødekommelse af ansøgning om særligt tilskud til specialpædagogisk støtte efter § 33, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om institutioner for forberedende grunduddannelse § 40, kunne trække på specialinstitutioner som fx Institutet for Blinde og Svagsynede.*

*I forhold til specialrådgivningen fra de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud (Institutet for Blinde og Svagsynede, Synscenter Refsnæs, Center for Høretab), kan alle borgere og fagprofessionelle henvende sig og få gratis specialrådgivning fra de nævnte institutioner om alvorlige synshandicap og høretab samt døvblindhed. Unge med alvorligt synshandicap og høretab og de fagprofessionelle vil kunne henvende sig direkte til fx Center for Høretab og få specialrådgivning.*

HO finder i relation til ordblindetest, at udgangspunktet skal være den tværgående ordblindetest, som ministeriet har udviklet til at gælde på tværs af det samlede uddannelsessystem (fra mellemtrinnet til universitetsniveau). Der vil således være tale om anvendelse af en ensartet og national standard.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det ikke er et krav i forhold til SPS, at der anvendes en bestemt test, blot resultatet er tilstrækkeligt sikkert, men at Ordblindetesten i hvert fald altid kan anvendes. Da Ordblindetesten stilles gratis til rådighed også for kommunerne, anbefales det at anvende Ordblindetesten.*

FORA giver udtryk for betænkelighed ved formuleringen af bestemmelserne om specialpædagogisk støtte og ordblindeundervisning. Der bør sikres, at der ikke er større barrierer for at tilbyde egentlig ordblindeundervisning til FGU-elever end til andre voksne ordblinde.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er et vigtigt omdrejningspunkt for forberedende grunduddannelse, at ordblindeindsatsen er helhedsorienteret og indgår som en integreret del af uddannelsesforløbet. I de situationer, hvor en ordblind elevs behov bedst imødekommes gennem OBU-undervisning på små hold à la den OBU-undervisning, der er beskrevet i den nuværende bekendtgørelse om ordblindeundervisning for voksne, skal dette også være en mulighed. Det kan være situationer, hvor der med fordel kan arbejdes med udvikling af kursistens læse- og skrivefærdighed med henblik på at opnå et højere niveau af færdigheder, eller med udvikling af mere selvstændige og aktive strategier fx i forhold til læsefærdighed.*

Foreningen Ligeværd udtrykker bekymring for, om FGU-skolerne giver de rette rammer for at bringe den støttekrævende gruppe af unge i en konstruktiv udvikling og trivsel, selv med omfattende specialpædagogisk støtte. Der opfordres til, at der i loven indtænkes fleksible muligheder for underleverandør-samarbejder med mindre og specialiserede uddannelsessteder om tilrettelæggelse af uddannelsesforløb.

*Undervisningsministeriet bemærker, at den gråzone af unge, der ligger mellem STU og forberedende grunduddannelse typisk ikke vil kunne profitere af et forløb på forberedende grunduddannelse. Det vil derfor være af stor vigtighed, at kommunerne er sig dette bevidst, når de målgruppevurderer unge i gråzonen. Det indgår som en præmis for Aftale om bedre veje om uddannelse og job, at der ikke røres ved retskravet på at få tilbudt en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) for unge under 25 år, der ikke kan gennemføre en anden ungdomsuddannelse.*

#### **4.5. Praktikaler, erhvervstræning og kombinationsforløb**

REU og LO bemærker, at en praktikdel foregår på en arbejdsplads ved en "tidsbegrænset" og ikke som i loven angivet "midlertidig" ansættelse af eleven i en virksomhed. Der opfordres til, at dette justeres.

*Undervisningsministeriet bemærker, at § 17, stk. 3, er ændret fra "Praktikdelen foregår på en arbejdsplads ved midlertidig ansættelse af eleven i en virksomhed..." til "Virksomhedspraktik skal foregå på grundlag af et ansættelsesforhold med en virksomhed..."*

REU og DA bemærker, at kombinationsforløb er undervisningsforløb, der indeholder elementer fra en kompetencegivende ungdomsuddannelse, herunder især erhvervsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelser. Det bemærkes endvidere, at arbejdsmarkedsuddannelserne pr. definition ikke er en kompetencegivende ungdomsuddannelse. Der opfordres derfor til, at terminologien tilrettes, så ”kompetencegivende ungdomsuddannelser” erstattes med ”kompetencegivende uddannelser”.

LO, KL, Danske Regioner, DEG-B og foreslår, at kombinationsforløb skal kunne indeholde elementer fra kompetencegivende uddannelser og således også fra AMU, som ikke er en ungdomsuddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at § 29 ”Alle uddannelsesspor kan tilrettelægges med kombinationsforløb, der indeholder elementer fra kompetencegivende ungdomsuddannelser” er ændret til ”Alle uddannelsesspor kan tilrettelægges med kombinationsforløb, der indeholder elementer fra kompetencegivende ungdomsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser”.*

KL, LO, Københavns Kommune, DEG-B, DEG-L, FTF, Produktionsskoleforeningen, SMVdanmark, DFS, DOE, FSD, UU DANMARK, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), Danmarks Vejlederforening og Uddannelsesforbundet finder, at lovforslagets ansvarsfordeling mellem kommunen og FGU-institutionen i forhold til praktikken i erhvervsgrunduddannelsen kan tydeliggøres. Det findes uklart, om ansvaret for vejledning af EGU-eleverne er placeret hos FGU-institutionen eller i den kommunale ungeindsats. I den eksisterende EGU følges den unge tæt med vejledning under både praktikken og skoleundervisningen, og vejledningen er en central del af uddannelsen. Det bør præciseres, hvordan denne vejledning skal varetages med den nye ordning.

*Undervisningsministeriet bemærker, at ansvarsfordelingen fremgår af § 16 og § 18.*

*§ 16: ”I uddannelsessporet erhvervsgrunduddannelse er fagligheden primært forbundet med virksomhedspraktik på det private eller det offentlige arbejdsmarked tilvejebragt af kommunalbestyrelsen”.*

*§ 18, stk. 3: ”Institutionen skal synliggøre målene med praktikopholdet for eleven og for virksomheden og følge op på indfrielse af disse”.*

Produktionsskoleforeningen foreslår, at lovforslagets arbejdsdeling hvad angår virksomhedspraktik bør ændres, så den bringes i sammenhæng med den politiske aftales intention om den kommunale ungeindsats’ koordinerende funktion.

*Undervisningsministeriet bemærker, at der tilføjes en mulighed for, at kommunalbestyrelsen, kan delegere opgaven med at tilvejebringe virksomhedspraktik til institutionen på baggrund af en samarbejdsaftale. Dette er også muligt i dag, jf. lov om erhvervsgrunduddannelser § 1, stk. 5. I § 18 er på den baggrund indsat følgende tilføjelse: ”Kommunalbestyrelsen kan overlade opgaven med at tilvejebringe virksomhedspraktik til institutionen på baggrund af en samarbejdsaftale, der fastlægger rammerne herfor. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om samarbejdsaftalens indhold.”. Endvidere er det i bemærkningerne til § 18 stk. 4, præciseret, at kommunalbestyrelsen fortsat er forpligtet til at afholde udgifter til eventuelle værkstedsskoleforløb.*

DA finder det er væsentligt, at indgåelsen af en praktikaftale er til mindst mulig administrativ gene for virksomhederne. I den forbindelse foreslås, at arbejdsmarkedets parter inddrages i arbejdet med at udforme den i lovforslaget nævnte formular for praktikaftaler.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det af lovudkastets § 44 fremgår, at den omhandlede formular udarbejdes efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser. Der findes på den baggrund ikke anledning til at foretage ændringer.*

DA finder, at der bør sikres hjemmel til at sanktionere en elev, ved f.eks. at trække eleven for skoleydelse, hvis eleven selvforskyldt mister en praktikaftale.



*Undervisningsministeriet bemærker, at hjemlen findes i udkastet til institutionslov § 45, stk. 4.*

LO finder, at anvendelsesmulighederne i EGU bør udvides således, at skoleundervisningen kan foregå på institutioner, der er godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, arbejdsmarkedsuddannelser, ungdomsskoler, efterskoler, social- og sundhedsskoler og lignende godkendte institutioner.

*Undervisningsministeriet bemærker, at institutionen skal tilrettelægge skoleundervisningen med evt. kombinationsforløb. I erhvervsgrunduddannelse kan der indgå kombinationsforløb med forløb på institutioner for erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser samt højskoler, jf. § 29. Kombinationsforløb kan ikke foregå på ungdomsskoler og efterskoler ifølge til den politiske aftale.*

LO ønsker en præcisering af praktikaftalens tilknytning til overenskomstaftaler således, at det fremgår, at når praktikaftalens arbejdsområde og -funktioner er omfattet af kollektiv overenskomst, gælder overenskomsten for aftalens løn- og arbejdsvilkår.

*Undervisningsministeriet bemærker, at der til § 18, stk. 5, tilføjes "Når praktikaftalens arbejdsområde og funktioner er omfattet af en kollektiv overenskomst, gælder overenskomsten for aftalens løn- og arbejdsvilkår" svarende til § 6, stk. 2, i lov om produktionsskoler.*

LO ønsker en videreførelse af eksisterende bestemmelser om, at virksomhederne skal kende mulighederne for EUD-praktikanter.

*Undervisningsministeriet bemærker, at der til § 18 tilføjes "Det skal af praktikaftalen fremgå, at virksomheden er bekendt med muligheden for at oprette en uddannelsesaftale i henhold til lov om erhvervsuddannelser".*

KL ønsker præciseret, efter hvilken hjemmel "virksomhedsmentor" kan bevilges, og hvordan der kompenseres økonomisk for denne udgift. Derudover ønskes indholdet i denne ordning uddybet, samt om der alene ydes taxameterbetaling til den del af erhvervsgrunduddannelsen, som består af undervisning på FGU.

*Undervisningsministeriet bemærker, at hjemlen er fastsat i § 19. Kommunen finansierer ordningen, jf. bemærkningerne til bestemmelsen.*

DEG-L og Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social- og sundhedsskoler finder, at det bør præciseres, at det er erhvervsuddannelsesinstitutionen, der er den primære samarbejdsinstitution, der er ansvarlig og bør afholde dele af kompetencegivende forløb, der skal indgå i et kombinationsforløb, og elementerne der inddrages, ligeledes er underlagt lov om erhvervsuddannelser samt relevante uddannelsesbekendtgørelser.

*Undervisningsministeriet bemærker, at "især erhvervsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelser" i bemærkningerne til § 29 ændres til "primært erhvervsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelser".*

Produktionsskoleforeningen, SMVdanmark, DFS, Danmarks Vejlederforening og Tovholdernetværket for Kombineret Ungdomsuddannelse finder, at rammerne for erhvervstræning skal gøres mere fleksible fsva. de tidsmæssige rammer. Det anføres bl.a., at praktikforløb i virksomheder har en stor betydning både ift. afklaring, læring og motivation samt også ift. virksomheders lyst til at 'binde an' med en elev i et mere forpligtende aftaleforhold (enten EGU-aftale eller lærlinge-aftale). Det foreslås, at rammen hæves til op til 8 uger pr. påbegyndt halvår, og under alle omstændigheder bør begrænsningen på 'højst to uger ad gangen' ophæves.

*Undervisningsministeriet bemærker, at den fastsatte varighed er i overensstemmelse med den politiske aftale.*

SMVdanmark finder, at der bør være mulighed for 13 ugers virksomhedspraktik, der kan forlænges til 26 uger. Tovholdernetværket for Kombineret Ungdomsuddannelse finder det i denne henseende problematisk, at samme målgruppe via lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kan få 13 ugers erhvervstræning, som kan forlænges til 26 uger og endda med mulighed for yderligere forlængelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at beskæftigelseslovgivningen er udenfor Undervisningsministeriets ressortområde.*

Produktionsskoleforeningen og Uddannelsesforbundet finder, at målrettede kombinationsforløb hen imod særligt erhvervsuddannelse bør fremhæves tydeligere. Desuden bør det være et krav til både FGU-institutioner og andre relevante institutioner, særligt erhvervsskolerne, at samarbejde om kombinationsforløb.

*Undervisningsministeriet bemærker, at forpligtelsen til samarbejde om kombinationsforløb fastlægges i forslaget til folgelov § 3 (arbejdsmarkedsuddannelser) og § 16 (private institutioner for gymnasiale uddannelser). Der er ikke medtaget tilsvarende bestemmelser i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., fordi der allerede er hjemmel hertil i dag.*

Danske HF & VUC og VUC Bestyrelsesforeningen anbefaler, at der i relation til kombinationsforløb skabes mulighed for brobygning til gymnasiale uddannelser for de elever, der som slutmål sigter mod en gymnasial uddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at muligheden for kombinationsforløb til gymnasiale uddannelser fremgår af § 29 "Alle uddannelsesspor kan tilrettelægges med kombinationsforløb, der indeholder elementer fra kompetencegivende ungdomsuddannelser".*

FTF, UU DANMARK, Danmarks Lærerforening, Frie Skolers Lærerforening, Daghøjskoleforeningen, FORA DFS, DOF, Landsforeningen af 10. klasseskoler og AOF Danmark finder, at kombinationsforløb i erhvervsgrunduddannelse også bør kunne omfatte forløb på Frie Fagskoler, efterskoler, de maritime uddannelser, ungdomsskoler, heldagsundervisning og fritidstilbud etc. Kombinationsforløb bør desuden ikke være begrænset til erhvervsgrunduddannelsen, men bør være en mulighed også på produktionsgrunduddannelsen og den almene grunduddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det ikke har været et ønske at omfatte disse tilbud, jf. den politiske aftale.*

FFD foreslår, at det tydeligere kommer til at fremgå af lovbemærkningerne, at højskoleforløb kan indgå i kombinationsforløb med vægt på, at nogle unge her både kan opnå krævede kompetencemål i almene fag som dansk, regning og dansk som andetsprog og opnå personlige og sociale færdigheder, der gør dem i stand til at gennemføre erhvervsgrunduddannelsen. DFS, DOF udtrykker bekymring for, at der kan være indholdsmæssige krav i EGU-sporet, som de facto vil underminere anvendelsen af højskoleforløb i kombinationsforløbene.

*Undervisningsministeriet bemærker, at der i bemærkningerne til § 29 tilføjes:  
"Højskoleforløb kan indgå i kombinationsforløb med vægt på, at nogle unge her både kan opnå krævede kompetencemål i almene fag som dansk, regning og dansk som andetsprog og opnå personlige og sociale færdigheder, der gør dem i stand til at gennemføre erhvervsgrunduddannelsen".*

Danmarks Lærerforening finder, at kombinationsforløb ikke bør være begrænset til erhvervsgrunduddannelsen, men bør være en mulighed også på produktionsgrunduddannelsen og den almene grunduddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at alle uddannelsesspor kan tilrettelægges med kombinationsforløb, jf. § 29. Dog kan der kun etableres kombinationsforløb i samarbejde med højskoler i erhvervsgrunduddannelse.*

UU DANMARK finder det uklart, om de lønnede praktikuger på erhvervsgrunduddannelsen, hvor eleverne er overenskomstaflønnet af virksomheder tæller med i det årselevregnskab, som kommunerne skal medfinansiere FGU'en på baggrund af.

*Undervisningsministeriet bemærker, at lønnede praktikuger ikke tæller med på samme måde som skoleophold, hvilket vil blive udfoldet yderligere i bekendtgørelsesform.*

DH anbefaler, at der på alle uddannelsesinstitutionerne øremærkes ressourcer til at kunne støtte op om virksomheden såvel som eleven under praktikforløbet. HQ opfordrer til, at det tydeliggøres, at ordblinde praktikanter har mulighed for at anvende deres it-kompenserende hjælpemidler under praktikophold på virksomheder.

*Undervisningsministeriet bemærker, at kommunen har mulighed for at tilbyde en virksomhedsmentor, jf. § 19, og at den unge har mulighed for at medbringe evt. SPS under praktikforløbet, jf. § 33, stk. 3.*

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) henleder opmærksomheden på, at der allerede på nuværende tidspunkt, er brancher, der er pålagt ansættelse af EUD-elever, og at yderligere pålagt erhvervspraktik kan blive en større udfordring.

*Undervisningsministeriet bemærker, at antallet af elever i virksomhedspraktik forventes fastholdt med lovforslaget.*

#### **4.6. Evaluering, prøver og beviser**

KL finder, at institutionen bør have pligt til at underrette kommunen i tilfælde af manglende progression i elevens forløb, hvis eleven har højt fravær eller på anden måde er frafaldstruet. Videre bør kommunen straks underrettes, hvis eleven falder fra uddannelsen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af § 22, at institutionen inddrager kommunalbestyrelsen, i det omfang dette følger af det samtidigt fremsatte forslag til lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Af dette lovforslags § 2 ff, stk. 2, fremgår, at "For unge i FGU skal uddannelsesplanen justeres og godkendes af kommunalbestyrelsen, hvis skolen foreslår ændringer i den unges forløbsplan, der forlænger eller ændrer ved det aftalte uddannelsesmål".*

Produktionsskoleforeningen, DFS, DOF og SMVdanmark finder, at slutevaluering og fagprøve bør indgå i loven, samt at der i bemærkningerne kunne henvises til den praksis omkring fagprøver, som kendes fra produktionsskolerne, nemlig fagprøven der afslutter den grundlæggende praktiske oplæring i Produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at § 36, stk. 3, ændres til: "Til elever, som afslutter forberedende grunduddannelse på produktionsgrunduddannelses eller erhvervsgrunduddannelses højeste niveauer med en fagprøve, udstedes et uddannelsesbevis, som dokumenterer den opnåede kompetence".*

FTF og Uddannelsesforbundet bemærker, at for en række prøveformer, såsom kompetencetavler, måles progressionen på en række andre parametre end dansk og matematik og foreslår at loven præciserer denne sammenhæng, samt at progressionsmålene inddrager andre aspekter såsom sociale og menneskelige kompetencer.

*Undervisningsministeriet bemærker, at disse aspekter præciseres i den kommende bekendtgørelse, jf. § 35, stk. 6.*

Danske Handicaporganisationer anfører, at det bør fremgå tydeligt, at elever med handicap har mulighed for at aflægge prøver og eksamener på særlige vilkår.

*Undervisningsministeriet bemærker, at prøverne vil følge bekendtgørelse nr. 41 af 16/01/2014 om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser. Her er der fastsat regler for særlige prøvewilkår for eksaminander med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.*

FSD og Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) finder, at det er et bekymringspunkt, at der forudsættes en fundamentalt anderledes evalueringskultur for den kommende FGU end den, der eksisterer på de nuværende tilbud. Det forudsætter samtidig en stærk, sikker og effektiv IT-understøttelse og et fælles begrebsapparat mellem den unge, FGU-institutionen og den kommunale ungeindsats.

*Undervisningsministeriet bemærker, at den anderledes evalueringskultur er i overensstemmelse med den politiske aftale.*

Socialpædagogerne finder, at der stilles krav til uddannelsesinstitutionens opfølgning på forløbsplanen, herunder fx hvordan en kontaktperson eller mentorordning kan bidrage til at sikre, at den unge udvikler sine sociale og personlige kompetencer og hermed opnår bedst mulige muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse eller opnå beskæftigelse.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er institutionen, der får ansvar for at følge op på forløbsplanen og understøtte den unges forløb.*

Danske Gymnasier opfordrer til, at optagelsesbetingelserne for de gymnasiale uddannelser præciseres, herunder om lovforslaget vil få betydning for optagelsesbekendtgørelsen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det ikke er hensigten, at lovforslaget skal have betydning for optagelsesbekendtgørelsen til de gymnasiale uddannelser. Det fremgår flere gange af lovforslagets bemærkninger, at det vil det være muligt at sammenstykke, hvad der svarer til en almen forberedelseksamen, som giver adgang til den toårige uddannelse til hf-eksamen. Adgang til de øvrige gymnasiale uddannelser kan ikke garanteres, da optagelse hertil beror på en helbedsvurdering baseret på en centralt stillet prøve og en samtale med ansøgeren. Det er den gymnasiale institutions leder, der foretager denne vurdering.*

#### **4.7. Underviserkompetencer**

DCUM anbefaler, at de pædagogiske kompetencer, der kræves for at samle den meget sammensatte elevgruppe bliver tydeligere i lovforslaget, herunder navnlig de pædagogiske kompetencer, der kræves for at arbejde med målgruppen.

Ledersamrådet for STU/VSU rejser spørgsmål om, hvad der er en tilsvarende uddannelse til folkeskolelærere.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det af § 37 fremgår, at institutionen skal sørge for, at underviserne kan gennemføre deres undervisning i overensstemmelse med de faglige og pædagogiske krav til undervisningen.*

DH finder, at lærerne på FGU bør have kompetencer ift. at kunne inkludere elever med handicap i undervisningen, herunder adgang til specialiseret viden om specifikke handicap i de tilfælde, hvor det er nødvendigt. Det anbefales derfor, at FGU kan trække på rådgivning fra kompetenceorganisationer, der tilbyder handicapspecifik ekspertise.

*Undervisningsministeriet bemærker, at lærernes kompetencer til at inkludere elever med handicap i undervisningen vil indgå som et element i det kompetenceløft, der gives i forbindelse med etableringen af forberedende grunduddannelse. Der henvises endvidere til bemærkningerne under 4. 4 Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand m.v.*

Socialpædagogerne finder det af afgørende betydning, at den sociale indsats indskrives i lovgrundlaget, og det som en individuelt tilrettelagt indsats, hvor den unge inddrages i sin egen sag. Den sociale indsats er pt. meget sparsomt omtalt, og vurderingen er, at den foreliggende tekst, alt andet lige, vil spænde ben for intentionerne med den politiske aftaletekst. Det anbefales derfor, at det i lovudkastet tydeliggøres, at der skal sikres relationelle kompetencer på uddannelsesinstitutionerne, som kan understøtte det inkluderende læringsmiljø, som beskrevet i lovudkastets formålsparagraf.

*Undervisningsministeriet bemærker, at FGU er en uddannelse, og socialindsatsen er en kommunal opgave.*

#### **4.8. Aktiv deltagelse, orden, trivsel m.v.**

DCUM anbefaler, at det tydeligt fremgår af lovens tekst, at arbejdet med den generelle trivsel skal være en gennemgående indsats for hele elevgruppen, så trivselsarbejdet afspejles i såvel sociale som undervisningsmæssige sammenhænge. Det bemærkes endvidere, at udelukkelse fra undervisningen er en særligt indgribende sanktion i en elevs liv, og at en sådan sanktion derfor kun bør anvendes, som en sidste mulighed, når skolen finder det umuligt at opfylde uddannelsesformålet for den konkrete elev.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det i lovebemærkningerne er præciseret, at trivselspolitikken understøtter undervisningsmiljøet og både kan indeholde retningslinjer for forebyggelse samt håndtering af det fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø. Herunder mobning, krænkende adfærd på sociale medier samt retningslinjer for, hvordan ledelse og lærere skal arbejde systematisk med trivsel og psykisk sundhed. For så vidt angår udelukkelse fra undervisningen, fremgår det udtrykkeligt af lovebemærkningerne, at dette vil være det mest indgribende tiltag og kun vil kunne bringes i anvendelse, når andre mindre vidtgående foranstaltninger forgæves har været forsøgt.*

FSD og Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) bemærker i relation til, at en del af undervisningen kommer til at være placeret uden for normal skoletid, at der kan være bekymring for, om eleverne, især i yderområder med ringe infrastruktur, kan opleve logistikudfordringer, der besværliggør den unges deltagelse i de pågældende aktiviteter. FSD anbefaler endvidere, at mulighederne for at kunne sanktionere elever ved fravær eller manglende deltagelse i undervisning konkretiseres.

*Undervisningsministeriet bemærker, at det er forventningen, at kommunerne i forbindelse med den lokale proces vedrørende institutionsdannelsen sikrer sig, at den foreslåede placering af skoler tager højde for forhold af infrastrukturel betydning.*

*Undervisningsministeriet bemærker, at muligheden for at trække eleven i skoleydelse svarer til mulighederne i produktionskoleloven i dag. Det fremgår af bemærkningerne til institutionsloven, hvornår skoleydelsen skal nedsættes. Det gælder, når elever uden lovlig grund kommer for sent til eller udebliver fra produktionsskoleaktiviteten, ikke aktivt deltager i udfærdigelse, justering og opfyldelse af den individuelle forløbsplan eller ikke aktivt deltager i praktikforløb, som skolen skønner, bidrager til opfyldelse af forløbsplanen. Nedsættelse af skoleydelsen vil efter det foreslåede dermed indgå som et pædagogisk værktøj på forberedende grunduddannelse.*

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) finder det vigtigt at have fokus på fravær, bl.a. som forebyggelse af frafald. Ligeså vigtigt er det at have en IT baseret fraværsregistrant, der er ensartet og entydigt funderet og som underviserne og administrationen anvender på samme måde.

*Undervisningsministeriet er enig i disse synspunkter og bemærker, at Styrelsen for It og Læring aktuelt ser på spørgsmålet i forbindelse med fastlæggelsen af myndighedskrav til de studieadministrative systemer.*

BUPL ser gerne en præcisering af den pædagogiske opgave i forbindelse med fritids- og klubtilbud samt en præcisering af, hvordan samarbejdet med eksterne aktører skal foregå, dvs. om der er tale om fællesforpligtende samarbejder og hvordan det sikres, at de eksterne vil deltage.

*Undervisningsministeriet bemærker, at karakteren af samarbejdet bestemmes lokalt.*

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening finder, at der bør gives eksempler på hvilke private genstande, en FGU-institution kan tilbageholde og spørger endvidere, hvad der menes med, at undervisningsministeren kan fastsætte ”regler om elevers frivillige medvirken i institutionens test for rusmidler”.

*Undervisningsministeriet bemærker, at private genstande fx kan være genstande, der kan bruges som våben. Dette er præciseret i lovbemærkningerne. Med hensyn til hvad der menes med regler om elevers frivillige medvirken i institutionens test for rusmidler, kan der være tale om alkohol- og narkotest.*

#### **4.9. Inddragelse af lokalsamfundet m.v.**

Danske Regioner finder, at det bør understreges, at FGU-institutionerne forpligtes til at samarbejde med øvrige relevante samarbejdspartnere i regionen.

*Undervisningsministeriet bemærker, at forpligtelsen til samarbejde vurderes at være tilstrækkeligt beskrevet i bemærkningerne. Hvem, der konkret samarbejdes med, bestemmes lokalt.*

ETF finder, at karakteren og omfanget af den pædagogiske opgave i forbindelse med fritids- og klubtilbud bør præciseres, herunder hvordan samarbejdet med eksterne skal foregå, dvs. om der fx er tale om fællesforpligtende samarbejder og hvordan sikres det, at de eksterne partnere vil og kan deltage.

*Undervisningsministeriet bemærker, at disse forhold skal beslutes lokal.*

DEG-B, DEG-L og Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social-og sundhedsskoler ønsker det præciseret i lovforslaget, at de lokale erhvervsskoler skal inddrages tæt i arbejdet med udvikling og afholdelse af FGU.

*Undervisningsministeriet bemærker, at lovbemærkningerne om, at institutionerne er forpligtet til at indgå i samarbejde med bl.a. institutioner for erhvervsrettet uddannelse, skønnes at være tilstrækkelige. Endvidere bemærkes, at bestyrelser for institutioner for erhvervsrettet uddannelse med udbud af erhvervsuddannelser efter lov om erhvervsuddannelser i institutionens dækningsområde har udpegningsret til institutionens bestyrelse.*

Daghøjskoleforeningen og FORA opfordrer til, at folkeoplysende skoler nævnes i selve lovteksten og ikke kun i bemærkningerne – med henblik på tydeligt at sikre FGU-institutionen reel mulighed for at kunne samarbejde med eks. daghøjskoler.

*Undervisningsministeriet bemærker, at der i lovforslagets § 41, stk. 2, er føjet ”lokalsamfundets folkeoplysende skoler” til rækken af eksempler på institutionens samarbejdspartner.*

#### **4.10. Sundhed, ernæring, sommerferieaktivitet m.v.**

REU og LO forudsætter, at skolerne sikres finansiering til udgifter i relation etablering af aktivitetstilbud for elever, som ikke har mulighed for at holde ferie, hvis institutionen afholder mere end fire ugers sommerferie.

*Undervisningsministeriet bemærker, at finansiering af aktivitetstilbud i sommerferien er indeholdt i taksten.*

FTF og Uddannelsesforbundet finder, at der enten bør etableres ekstern finansiering til ferieaktiviteterne, eller at det bliver op til FGU-institutionen at vurdere, om der skal udbydes aktivitetstilbud for de pågældende elever (dvs. erstatte pligten med en mulighed).

*Undervisningsministeriet bemærker, at finansiering af aktivitetstilbud i sommerferien er indeholdt i taksten.*

Produktionsskoleforeningen, DFS, DOF og Uddannelseslederne finder det problematisk, at der ikke følger økonomi med kostforpligtelsen, som i stedet skal findes i det generelle taxameter. Derudover anføres, at bør det undersøges, om eleverne skal svare skat af den vederlagsfrie kost.

*Undervisningsministeriet bemærker, at finansiering af kostforpligtelsen er indeholdt i taksten. Det er ikke hensigten, at eleverne skal beskattes af den vederlagsfrie kost. Undervisningsministeriet vil derfor i sin vejledning til skolerne på dette område an vise, hvordan dette kan håndteres på en så ubureaukratisk måde som muligt.*

#### 4.11. Rådgivning

Danske HF & VUC og VUC Bestyrelsesforeningen ønsker som følge af, at REU fremover tillægges kompetence til at rådgive om det forberedende område repræsentation i REU.

*Undervisningsministeriet bemærker, at Danske HF & VUC fremover i altovervejende grad vil repræsentere et voksenuddannelses tilbud, hvis interesser varetages i VEU-rådet, hvor foreningen har repræsentation. For så vidt angår foreningens interesser på det gymnasiale område varetages disse af følgegruppen for gymnasireformen, hvor såvel Danske HF & VUC som VUC Bestyrelsesforeningen er repræsenteret.*

GL foreslår, at det i udpegningen til REU eksplicit sikres, at der udpeges repræsentanter med kompetencer til at varetage det brede vejledningsbegreb.

*Undervisningsministeriet bemærker, at REU's rådgivningsopgave på vejledningsområdet efter det samtidigt fremsatte lovforslag om en kommunal indsats for unge under 25 år begrænser sig til erhvervsuddannelsesområdet og det forberedende område. Når FGU-institutionerne er etableret, og der er dannet en lederforening, vil det være naturligt at denne får repræsentation i REU.*

#### 5. Diverse bemærkninger

KL, Københavns Kommune, Danske Regioner og UU DANMARK bemærker, at den foreslåede ordning vil være en væsentlig udfordring for FGU-elevs overgang til erhvervsuddannelse, fordi elever, der påbegynder en erhvervsuddannelse mere end 1 år efter endt grundskole ikke har adgang til GF1, men starter direkte på grundforløbets 2. del (GF2). Det foreslås, at unge, der har gennemført en FGU i umiddelbar forlængelse af 9. eller 10. klasse får adgang til GF1.

*Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslagets sigte ikke er at ændre overgangskrav eller adgangskrav i relation til erhvervsuddannelserne. Det samlede lovforslagskompleks vedrører indførelse af den nye forberedende grunduddannelse, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af de foreslåede bestemmelser. Undervisningsministeriet bemærker desuden, at det er intentionen, at et forløb på forberedende grunduddannelse kan bidrage med samme afklaring og faglige kvalificering som GF1. Dette kan bl.a. understøttes gennem inddragelse af erhvervstræning om kombinationsforløb i forløbet.*

Produktionsskoleforeningen, DFS, DOF og Uddannelsesforbundet bemærker, at arbejdsmiljø og brug af maskiner indgår ikke i lovudkast til lov om FGU, men finder, at FGU-institutionerne bør betragtes på lige fod med erhvervsskolerne, dvs. som en uddannelsesinstitution, hvor eleverne på et værksted har mulighed for – under sikre og ordentlige forhold, naturligvis – at arbejde med maskiner.

*Undervisningsministeriet bemærker, at reglerne på dette område vil være uændret i forhold til i dag. Det vil sige at elever på erhvervsgrunduddannelse og FGU-baseret erhvervsuddannelse umiddelbart vil være omfattet af lærlingebestemmelsen i bekendtgørelse om unges arbejde. Øvrige elever vil der skulle søges dispensation for.*

Datatilsynet opfordrer til, at der lovforslaget henvises til databeskyttelsesforordningen og den kommende databeskyttelseslov. Det forudsættes endvidere, at enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med de i lovforslagene beskrevne aktiviteter vil ske under iagttagelse af databeskyttelsesforordningen og den kommende databeskyttelseslov, herunder princippet om dataminimering og opbevaringsbegrænsning, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c og e.

*Undervisningsministeriet bemærker, at Datatilsynets opfordring er imødekommet.*

## **6. Øvrige ændringer**

Der er foretaget en række ændringer af sproglig og lovteknisk karakter i lovforslaget, der er fundet hensigtsmæssige på baggrund af høringen og den endelige lovtekniske gennemgang.